

Instytut Badań
nad Turcją

Disinformation
in MENAT

Rapor

Rusya'nın 'Kürt Meselesine' Yaklaşımı. Dezenformasyona Giriş Olarak Siyasi Etki Araçları

Kraków 2025

Proje hakkında

Instytut Badań
nad Turcją

Disinformation
in MENAT

Polonya Dışişleri Bakanlığı tarafından "Kamu Diplomasisi 2024-2025 - Avrupa boyutu ve dezenformasyonla mücadele" yarışması kapsamında desteklenmektedir.

Bu yayın yalnızca yazarın görüşlerini ifade eder ve Polonya Cumhuriyeti Dışişleri Bakanlığı'nın resmi görüşüyle bağdaştırılamaz.

Çeviren: Justyna Oszust

Yayının yazarı

Mateusz Chudziak

Tarih doktoru; uzmanlık alanı çağdaş Türkiye tarihidir. 2023–2025 yılları arasında SGH Orta Doğu ve Orta Asya Departmanı'nda doktor öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. Daha önce, 2015–2021 yılları arasında Doğu Araştırmaları Merkezi'nde (OSW) analist olarak çalışmıştır. İlgi alanları arasında politik sembolizm, hafıza siyaseti, milliyetçiliğin evrimi ve çağdaş kültürde din ile sekülerlik arasındaki ilişkiler bulunmaktadır. NEW-Online dergisi için Türkiye ve Orta Doğu hakkında yazıyor. Orta Avrupa Enstitüsü, Krytyka Polityczna (Siyasi Eleştiri) ve Teologia Polityczna (Siyasi Teoloji) gibi kurumlara katkıda bulunmuştur.

Sonuçlar ve öneriler

Sonuçlar

Rusya Federasyonu, çeşitli etki araçları sayesinde, son yıllarda bazı Kürt toplulukları arasında güvenilir bir ortak imajı oluşturmayı başarmıştır. Bu, son iki yüzyıl boyunca Kürtlerle bağlar kurma ve sürdürme ile onların bölgesel ilişkilerini yönetme konusunda geliştirilen uzmanlık sayesinde kolaylaştırılmıştır. Orta Doğu politikasının farklı aşamalarında Moskova, Kürt siyasi hareketinin sol kanadından – örneğin PKK ve 2010'ların ortalarında yasal HDP çevrelerinden – görece olumlu bir tutuma güvenebilmiştir. Bu, kısmen, Küresel Güney ülkelerinde ve Orta Doğu toplumlarının bazı kesimlerinde hâlâ yaygın olan Sovyetler Birliği'nin olumlu imajına kaynaklanıyordu. SSCB, Batı ve kapitalizminkine alternatif bir evrenselcilik modeli sunuyordu. Bu evrenselcilik, SSCB'nin dağılmasıyla sona erdi; ancak genel kaniya göre Rusya, Sovyet projesinin devamı olarak görülmektedir. PKK ve onun uzantılarına sempati duyan Kürtler arasında ise bu imaj, Suriye'deki savaş ve Moskova'nın Türkiye'ye karşı kurnaz politikası nedeniyle zayıflamıştır. Bu alandaki başarısızlıklara rağmen Moskova, çeşitli söylemler kullanarak Orta Doğu ve Kürt politikasının karmaşık yapısı içinde ustaca hareket etmektedir. Kürtlere karşı esnek bir yaklaşım, son yıllarda Rusya'da yeniden canlanan[1] ve hâlâ canlılığını koruyan Kürt gelenekleriyle birleştiğinde, Rusya'nın Kürt kartını etkili bir şekilde oynamasına ya da en azından dezenformasyon faaliyetleriyle Kürtler arasında var olan korku ve öfke duygularını kullanmasına yol açmaktadır – Avrupa diasporası ve Türkiye'deki dindar Kürtler örneğinde olduğu gibi.

Öneriler

1. Batı devletleri için temel zorluk, Kürt tarihi ve Kürt siyasetinin karmaşıklıkları konusunda bilgi geliştirmektir. Bu açıdan Rusya, kendi geleneklerinden yararlanarak yıllar içinde biriktirdiği bilgiyi siyasi açıdan işlevselleştirebilmektedir. Batı, bu alanda Kürtlerin desteğini kazanmak istiyorsa, kendi geri kalmışlığını telafi etmelidir. etmelidir.
2. Postkolonyal ve çağdaş öfke ile güvensizlik duygularının Orta Doğu toplumlarında, özellikle de Kürtler arasında, kısa sürede ortadan kaldırılamayacağı göz önüne alındığında, geçici hedef, Rus "pragmatizminin" aslında Kürtlere karşı bir politika olduğunu, Moskova'nın bu politika ile Kürtleri feda ederek kendi çıkarlarını gerçekleştirdiğini göstermek olmalıdır.
3. Dezenformasyon dar anlamda ele alındığında, Rus söylemlerine karşı çıkmak için Avrupa devletlerinin ve tüm AB'nin Orta Doğu politikasını ilan edilen değerlerle tutarlı şekilde sunması gerekir.

[1] T. Odincowa, Rol kurdologii w bliźniewostocznój strategii Rosji na sówremieniom etapie, „Woprosy Politologii”, No. 7 (107), 2024, DOI 10.35775/PSI.2024.107.7.029 УДК 32.327, dostępne na stronie: <https://kurdish.ru/%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8C-%D0%BA%D1%83%D1%80%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%B8-%D0%B2-%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B6%D0%BD%D0%B5%D0%B2%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%B9-%D1%81%D1%82/143289/> (dostęp: 15.09.2025).